

Super Bowl en de vreugde van de Geest

Meg Funk osb vertaling: Alberic Brusckhe ocso

56

DE KOVEL

EGEN MAAND GELEDEN ontving Beech Grove de Super Bowl, het ultieme feest van het Amerikaanse *football* (*nvdr*: football is een vorm van voetbal die sterk op rugby lijkt). Beech Grove, waar ook ons klooster staat, is een stad van dertienduizend inwoners, genesteld in de grotere stad Indianapolis (830.000 inwoners) en middenin de westelijke regio die bijna twee miljoen inwoners telt. Toch is dit een kleine stad in vergelijking met Boston, New York, Chicago, New Orleans of San Francisco (*Bay Area*), om nog maar van de corridor tussen Los Angeles en San Diego te zwijgen.

Wat moet een kleine stad met het grootse evenement dat de Super Bowl is? Het stadion was gevuld met bijna zeventigduizend toeschouwers. Tijdens de festiviteiten, die tien dagen duurden, kwam meer dan één miljoen nieuwsgierigen naar de stad om het Super Bowl-dorp te bezoeken. Meer dan 113 miljoen kijkers volgden de wedstrijd. In feite haalde de 52-jarige Madonna de hoogste kijkcijfers met haar show tijdens de pauze. Er werden meer dan twaalfduizend tweets per seconde verzonden. Reclameboodschappen kostten de adverteerders drieënhalve dollar per dertig seconden – ze waren even boeiend als de wedstrijd zelf.

Om dit alles aan te kunnen had de stad diverse plannen uitgewerkt. Een nieuwe luchthaven werd gebouwd. Om de trend tegen te gaan van de trek naar de voorsteden, herschiep het stadsbestuur de hele binnenstad. Zo deed het er alles aan om hotels en sportteams binnen te halen. Stadions en sportvelden werden gebouwd, geheel volgens de nieuwste inzichten. De stad werd wereldhoofdstad van de amateursporten voor de Pan Am Games, basketbal, honkbal, tennis, *football*, zwemmen, etcetera. In de laatste twee jaar bracht het Super Bowl-comité meer dan twintigduizend vrijwilligers bij elkaar en stimuleerde het investeringen vanwege de burger- en zakengemeenschap om aan de top te kunnen staan inzake gezondheid en veiligheid, professionele atletiek en publieke ondersteuning. Mensen die breien, onder wie vele gevangenen, voorzagen in zestienduizend sjaals die als kentekens voor vrijwilligers zouden dienen. Kinderen van de basisscholen

Meg Funk osb (°1943) is moniale van Our Lady of Grace Monastery in Beech Grove (Indiana). In haar goed onthaalde boeken – getiteld *Thoughts matter* (1998), *Tools matter* (2001), *Humility matters* (2007) en *Lectio matters* (2010) – verwoordt Funk haar visie over een eigentijds monastiek leven en steunt daarbij op inzichten uit oude bronnen zoals de geschriften van Johannes Cassianus.

maakten 36.000 welkomstkaarten die in elke hotelkamer en lounge hun plekje vonden.

In het retraitsentrum van ons klooster herbergden we 22 zakenmensen die vier tokkelbanen van elk 240 meter financierden, vlak voor de St. John's Church. Toen ze 's maandags vertrokken, was de bestuursstaf uitgeput door de overwelddigende respons. Een ander team van 25 werkers kwam uit Canada om de kabels weer naar beneden te halen en ze in te pakken voor de volgende plek.

Is er sprake van iets nieuws onder de zon? Hoegenaamd niet. Elk stadje in Zuid-Amerika heeft zijn *fiestas* en de meeste bevolkingscentra hebben hun traditionele vrije dagen. Toeristische bestemmingen zijn gevuld met rijen autobussen op uitgestrekte parkeerplaatsen. Er zijn pretparken zoals Disney World en Sea World. En cruiseboten glijden over de wereld, gevuld met vakantiegangers die hun jaarlijkse ontspanning nemen en het werk even vergeten.

De hamvraag is: wat maakt een happening tot een feest? Het antwoord lijkt te draaien rond kwantiteit en kwaliteit, veelvuldig eten en drinken, amusement en saamhorigheid, medailles en mythische verhalen over solidariteit. Er ontstaat een hype die alle verwachting te boven gaat. Of sterke beloftes over de vervulling van de stoutste dromen. De stad die het *football*-spel verwelkomt, zal nooit meer dezelfde zijn.

In Indianapolis werd geijverd om het feestvermaak gezinsvriendelijk te houden. Een door armoede en verwaarlozing getekende buurt onderging een totale renovatie... door de buurtbewoners zelf, enthousiastelingen die het verschil maakten en maken, niet alleen tijdens maar ongetwijfeld ook nog vele jaren na de Super Bowl. Feesten zijn werkelijk vieringen, ze hebben een historisch karakter waardoor ze in de herinnering voortleven. Toch is het *moment suprême* slechts mogelijk dankzij een enorme voorbereiding die het proces even belangrijk maakt als het product.

Kent het feest van de Super Bowl dan geen schaduwzijden? Natuurlijk wel. We hoorden van een stelselmatige mensenhandel. Velen van ons zetten de gouverneur

en de wetgevers dan ook onder druk om een regionale wet af te kondigen die zowel de preventie als de bestraffing van de mensenhandel zou vergemakkelijken. Gevolg: geen meldingen van dergelijke delicten. Er waren ook enkele snelle oplossingen om dronkenschap in te dijken. Alle baldadigheid tengevolge van alcohol werd bekeurd voor een bedrag van honderd dollar dat naar liefdadigheid ging. De meeste van de veertienhonderd bekeuringen werden uitgedeeld aan minderjarige drinkers die geen legale identiteitsbewijzen konden tonen.

Een enorme politiemacht was op de been gebracht. Ziekenhuizen en zelfs de binnenlandse veiligheidsdienst stonden in voor constante patrouilles en voor de ondersteuning van rampenplannen bij mogelijke uitbarstingen van geweld. Bij de toegang tot het stadion had meer onderzoek en *screening* plaats dan bij welk ander Amerikaans evenement ook.

Hoe kijken kloosterlingen tegen *events* als deze Super Bowl aan? Wij, leden van een stadsklooster, beseffen: wat goed is voor de stad, is ook goed voor het klooster. En Super Bowl was een grote opsteker voor de prachtstad Indianapolis, die tot een paar jaar geleden nog geen identiteit had, laat staan redenen om bezoekers aan te trekken! Bovendien is een feest de beste, grootste en meest expressieve uiting van onze instemming met al wat goed is en verheffend. We staan onszelf toe om eventjes buitensporig te zijn en de routine te verlaten. We spannen ons extra in, spenderen tijd en energie, en boren hulpbronnen aan. We laten de individuele agenda wijken voor de collectieve celebratie. Feest is ritueel, symbool, en toch reëel en actueel. En ja, het kost ook wat.

Ooit, in vervlogen christelijke tijden, bepaalden de liturgische hoogdagen de inhoud van de feesten. De hele dorpsgemeenschap ritualiseerde het geloof. In Amerika is het nu de sport die de vrije tijd én de economie schraagt. Ik heb gemerkt dat sommige kloosterlingen de sportgebeurtenissen volgen op een manier die volgens mij door Benedictus werd aanbevolen om *lectio divina* te beoefenen. We horen geestelijke lezing te doen als we niets anders te doen hebben, drie tot vijf uur per dag. Vandaag de dag hebben nieuws, sms, e-mail en tv precies die uren ingepalmd.

De weldaden van een feest overtreffen de kosten. Er is een diepmenselijke behoefte om te vieren, om met majestueuze staaltjes van kracht en precisie uit te pakken en te delen wat voortreffelijk lijkt. Monniken en monialen hebben hun grote liturgieën waarin rituele kunst en muziek een groot aandeel heeft en waarin het uitgekiende gebruik van tekens en symbolen vooropstaat. Deze liturgieën zijn al de tijd en moeite waard die de deelnemers zich getroosten.

Neem nu de begrafenisrituelen in het klooster. Diep in de ziel van kloosterlingen en familieleden verschaffen ze een innige zekerheid – alsof er grond onder de voeten wordt gevoeld. Onlangs droegen onze zusters en een schare familieleden, zeventig rouwenden in totaal, het dode lichaam van een medezuster naar de buiten gelegen begraafplaats met 65 andere graven. Elk van ons weet dat het geen kwestie is ‘of’, maar ‘wanneer’ wij ons bij deze gemeenschap van heiligen voegen. Het voor een bittere twaalf graden onder nul. We deden ons best om te zingen. De tekst van de uitvaartmis vertolkte het geloof in de opstanding. De gebaren met

wierook, wijwater en het processiekruis maken alle andere woorden overbodig. *In paradisum* luidt de plechtige slotzang. De uitvaart proberen wij opperbest te verzorgen. En ook die zorg heeft een ‘aanloop’: de meesten van ons waken bij de stervende. Bij de zuster die we onlangs ten grave droegen, werd maar liefst twee volle weken, de klok rond, in beurtrol gewaakt en gebeden aan de rand van haar bed. Ikzelf bad er de ‘kleine uurtjes’ in de ochtend. Rustig, stil en gewoon daar zijn – een geschenk!

Misschien is vasten de beste voorbereiding van een feest. Zonder een vastenperiode die voorziet in leegte, missen we het besef van en de gerichte aandacht op het gebeuren dat we een feest noemen. Vasten dient te gebeuren in de sleur van het gewone, dagelijkse leven, zeg maar: op de middenweg. We eten gewoon genoeg, niet teveel en niet te weinig. We eten wat de pot schaft, niets van hoge kwaliteit maar wel met voldoende voedingswaarde. We eten als de maaltijd opgediend wordt, niet ervoor of erna, en zonder tussendoortjes. We zijn niet zo eigengereid om de vastenpraktijken aan te houden als de gastvrijheid ons vraagt om wat dan ook voor een toevallige gast te doen. We sluiten aan bij een feest, ook al verkiezen we doorgaans het eigen project van vasten en matiging trouw te blijven.

Vasten is soms een truc. Het creëert een grote honger en verheft de attractie van de ‘volle, geschudde maat’ en alles wat opzien baart. Onze generatie veronachtzaamt het vasten en vergeet dat het een eminent en weldadig monastiek instrument is om de diepste verlangens van lichaam, geest en ziel te bevredigen. Vasten is de beste voorbereiding van het feest. Een kloosterling die vast, is bewust, alert, dankbaar en bereid om zowel van het feest te genieten als weer terug te keren naar de, door zijn dagorde opgelegde, monastieke levenswijze.

Allicht bestaat er een manier om te leven *in* de wereld, zonder daarom *van* de wereld te zijn. Wanneer en hoe kan de verwelcoming van de Super Bowl een openbarende tekst voor *lectio* worden? Wanneer en hoe kan onbaatzuchtige dienst en gastvrijheid tot verdieping leiden en de geest bezielen om alle dingen als heilig en weldadig te beschouwen? Misschien hoeven we niet eens naar het traditionele vasten terug te grijpen. Als we maar leren hoe er echt gefeest kan worden: in en met de vreugde van de Geest die in mijn hart aan het dansen is, grijpend naar het moment, bijna, maar nog niet, van de eindtijd – nu reeds.

